

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Ijjas Antal

Cím:

Meghalt Szüle Péter

Forrás:

Kezdeti Újság

30.

(Hely)

1944. II. 13.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Szüle Péter

Idő

1944

Személy

Helyszám

Meghalt Szüle Péter (1886 – 1944)

Élete ötvennyolcadik évében meghalt Szüle Péter és vele a magyar képzőművészeti élet egyik legegységibb alkotó irányu tagja távozott el közülünk, erős tehetség és erős alkotó szorgalom. 1886-ban született, alföldi magyar családból, iskoláit Pesten végezte és a fővárosban indult a művészet felé is, első képzettségét a Mintarajziskolában szerezte. Amikor fiatal volt és festői egyéniségének kibontakozása felé tapogatózott, akkor a Képzőművészeti Főiskolán még Székely Bertalan és Benczur Gyula iránya uralkodott. Fejlődésére az első hatásokat ők is tették, noha csak iskolás értelemben. Hatásuk lényege, a realizmusra való törekvés azonban élete végéig elkísérte. A magyar festészet életében ekkor ott forrongott már a *plen air* és az *impresszionizmus* is és Szüle Péter nem lett volna tehetséges fiatal, ha nem vetődik alá ezek hatásainak is. 1910 körül első, már saját képein a *plen air* jelenik meg. Igazi utját azonban másfelé, más irányokban találta meg. Még pedig nem is a szolnokiakban, noha személyes kapcsolatok szerint ezekhez állt legközelebb és hosszú-hosszu időközön át minden nyarát Szolnokon töltötte — azonban a szolnokiak amúgy sem irányt jelölnek, hanem mindennekeiált egy nyaranta Szolnokon, az ottani tájakat, fényt, Tiszát festetgető

művészcsoportot. Nem is a táj volt az, amiben rátalált érdeklődésére és témáira, hanem az ember. Elsősorban zsánerképeket festett. És itt jelentkező érdeklődése vezette olyan festészeti előadás felé, ami elődök és utódok nélkül, de sajátja a magyar festészetben. Problémája egy-egy jellegzetes alakon, vagy emberalakon a fény és szín volt s a fény és árnyék, ugyanaz, mint Rembrandtnál s a holland iskolák több csoportjánál. Problémája egész tudatosan volt azonos az említettével. Megoldásai is közel hozták a magyar festészetben akkor már forrongó

expressiv kifejezési irányokhoz, azonban sohasem tudott lemondani fiatal korának, művészeti tanuló éveinek realiztikus meggyőződéseiről, soha sem pártolt el annak formáitól. Ebből adódott a magyar festők között való egészen sajátos helyzet: a legkonzervatívabb hagyomány-szerűség egyesítése a legmodernebb iránykeresések nem egy érdekes problémájával. Misztikája sajátosan magyar és sajátosan egyéni. Rembrandt nyomát ott nem találta meg, hogy a nagy hollandinál az alakokat valami sajátos belső fény izzása emeli ki a sötétebből, nála pedig külső világitási effektusok. Képeit mindig erős kompozíció és a kifejezés fölött való nagy uralkodnitudás jellemezték s ezért sok és nagy sikert ért el. 1922-ben

megkapta a Halmos-díjat, 1925-ben a Szinyei Társaság díját, 1927-ben a nagy állami aranyérmét kapta meg. Sok képe van, számos alkotása a Szépművészeti Múzeumban és a Fővárosi Képtárban. 1923-ban és 1929-ben voltak nagyobb fel-tűnést keltő önálló kiállításai, 1924-ben és 1934-ben pedig gyűjteményes kiállítása a Múcsarnokban. Szolnoki tartózkodása tájképekre is ihlette, a zsánerképeken tatott emberarcok pedig portréfestésre is. Mint arcképfestő egyike volt azoknak, akik legőszintebben törekedtek a külső formákon kívül a belső egyéniséget is minél jellegzetesebben fejezni ki. Élete utolsó időszakában a magyar táj von-zotta igen erősen.

Nem tartozott iskolához, de nem is alapított iskolát. Egyénisége azonban nem mult el hatások nélkül a modern magyar festészetben. A mai magyar festészet történetének egyik nagyrabecsült, s műkritikusoktól és közönségtől egyaránt sokra értékelt tagja volt, s mindennekeiált kát-ságtalan egyéniségének teljes magyarsága. Halála nagy vesztesége az élő magyar képzőművészetnek.

IJJAS ANTAL